

HET NATUURRESERVAAT "DE MANDELHOEK" TE INGELMUNSTER.

1. Beschrijving:

Het meest fantastische is gebeurd: we hebben in eigen streek een eigen natuurreservaat. Conservator is Leo De Cooman. Het is ongeveer 7 ha groot. Het ligt in een hoek geprangd tussen het kanaal Roeselare - Leie enerzijds en de Oude Mandel anderzijds. De Nieuwe Mandel snijdt een ontoegankelijk eiland af van ongeveer 0,75 ha. (zie kaartje) Dit gebied ligt aan de linkervaartoever op ongeveer 300 m van de weg Kortrijk-Brugge. Het gebied is staatseigendom van het Ministerie van Openbare Werken. Het reservaat is zeer goed gebufferd door uitgestrekte lage meersen en landerijen, en toch gemakkelijk bereikbaar. De waterzieke grond bevat talrijke poelen en plassen, verder enkele populierbossen en wilgenopslag. Nu is het nog een zeer ruig gebied overwoekerd door brandnetels, distels, wilgenroosjes, riet en grote lis-dodde. alhoewel het zeker onze bedoeling niet is deze plantengroei totaal te verdringen, wenssen we toch er een reservaat van te maken, bestaande uit natte hooiweiden afgewisseld met ruige struwelen, zodat het geheel zeer rijk wordt aan wilde planten, vogels en amfibieën. In andere artikelen komen we hierop nog uitvoerig terug.

2. Problemen:

De Nieuwe Mandel, die aan de noordgrens een ontoegankelijk eiland afsnijdt, is een open riool. Alle afvalwateren van Oostnieuwkerke, Roeselare, Rumbeke, Kachtem, Izegem en Ingelmunster vloeien er in uit. Het is een rechtgetrokken stinkende rivier met een zeer wisselend debiet. De regenneerslag van vele duizenden ha bebouwde oppervlakte en straatoppervlakte wordt via de riolering in een minimum van tijd afgevoerd naar de Mandel. Dit regenwater vermengt zich met het rioolwater waardoor het waterniveau in de nieuwe Mandel angstwekkend stijgt tot aan de kruin van het lage dijkje of er over heen loopt. Dit kan gebeuren in een paar dagen tijd! Dit overstromingsverschijnsel wordt versterkt omdat juist voorbij het reservaat de Mandel niet werd rechtgetrokken. Hij slingert er zich, nauw meanderend door de lage meersen en het kasteelpark. Deze meanders vormen een soort stop waardoor een opstuwning van water optreedt ter hoogte van het reservaat met uiteraard verhoogde overstromingskansen. Dit vuile rioolwater bemest de grond zeer sterk waardoor de plantengroei verruigt en banaliseert. Een ander probleem is de sluikstorting. Nu ligt er nog aan de rand in het reservaat een stoftplaats van wel 20 volle vrachtwagens. Het gemeentebestuur van Ingelmunster met name de burgemeester, heeft mondeling beloofd dit te zullen ruimen.

3. De geschiedenis van het reservaat.

Twee jaar geleden startte onze afdeling met de wegbermaktie. Een gedrukte brief, afkomstig van de Pandaclub, werd door vele leden naar het gemeentebestuur gestuurd. Vorig jaar ontmoetten we Ir. Leo De Cooman, die toen reeds op z'n eentje hard aan het strijden was voor de wegbermbescherming. Hij werd lid van onze afdeling en verzorgde een voordrachtavond over wegbermbescherming. Er werd besloten een harde inspanning te leveren voor de wegbermen langs de vaart. Dit bracht ons in mei 1979 in contact met de verantwoordelijke Balduyck. In een discussie met hem wees hij ons op dat gebied. Wij zijn op verkenning geweest en waren uitserst enthousiast. De plannen rijpten bij ons om het gebied onder beheer te krijgen. Brieven, telefoongesprekken en persoonlijke contacten met de ingenieurs slokten een paar maanden op. Een tegenslag: de hoofdingenieur Delahoutre werd benoemd. We moesten wachten op de definitieve benoeming van de nieuwe directeur. Begin 1980 verscheen de benoeming in het staatsblad (informatie: Jan Roelens). Een paar dagen later trokken we met drieën (Jan, Leo, Pol) naar de kersverse directeur Paul Spruytte. Ons voorstel werd niet afgewezen. Nieuwe telefoongesprekken, brieven en persoonlijke contacten eindigden in een zeer belangrijke werknamiddag in het toekomstig reservaat met de hoofdingenieur Spruytte, conducteur Buylaert, Leo De Cooman en Pol. Die namiddag (eind januari 1980) was het haast nog verkeerd afgelopen. Na vele discussies kregen we het definitieve fiat en op 11 februari werd een contract getekend.

4. Contract.

Het is een eenzijdig contract, opgesteld door het Ministerie waarbij wij zelf niets in de pap te brokken hadden. Wij krijgen het volledige beheer. Gevaarlijkste clausule: we moeten binnen de 3 maanden het gebied ontruimen mochten ze dit ooit nodig hebben. De waarschijnlijkheid hier toe is zeer zeer klein (zeggen de ingenieurs zelf). Niemand van hen weet in de verste verte wat er nog zou kunnen gebeuren. Bovendien staat dit gebied op het nieuwe gewestplan aangeduid als groene zone (= natuur en park). Wij denken dat we veilig zijn. Wij zullen zorgen dat het in het volgende gewestplan "natuurreservaat" wordt.

5. Werkzaamheden.

Sindsdien is er reuzewerk verricht. Vele leden en studenten zijn samen met ons in vuur en vlam geschoten. Er werd onnoemlijk veel gepresteerd.

5.

We pogen een kleine opsomming te geven:

2 februari: in de gietende regen werden honderden knotwilgen-takken gezaagd in het industriegebied en afgevoerd: 6 studenten plus Antoon Rooryck, Jan Roelens, Piet en Chris Desmet, Jaak Depoorter (met gratis camion), Luis Hindrickx, Leo De Cooman, Geert Laisnez en Pol en Jan Ingelaere.

9 februari: Leo De Cooman, Geert Laisnez en Pol meten de Mandeldijk uit en ook de afspanning.

13 februari: Marc Bossuyt, Henri Tilleman en Pol plannen de uit te voeren werken voor de volgende zaterdag.

16 februari: 200 mensen verrichten reuzewerk: honderden knotwilgen worden geplant en voer honderden meter wordt met spade en kruiwagens de Mandeldijk opgehoogd. We halen krantenkoppen in Het Volk, Het Nieuwsblad, De Weekbode (alleen editie Izegem) Het Wekelijks Nieuws en De Morgen. Naast vele studenten, BJN, en mensen van de Buizerd zwoegden mee: Leo Vansteenkiste, Hugo Degrijse, Leo, Marc en Pol De Cooman, Piet en Chris Desmet, (met gratis camion van firma Leenknecht), Jan Roelens, Pol, Anna en Jan Ingelaere, Eric Dessen, Jozef en Vera Jacques, Stefaan en Lena Hillaert, Lieve Amery, Frans en Mariette Baert, Marc Bossuyt, Joost Scharpé, Bart Victoor, Luc Naert. Blanche Roelens moest bijkomende bakken bier bestellen (12 in totaal). Nestkasten worden geplaatst door de mensen van de Buizerd.

24 februari: Mensen van de Buizerd, Jan Roelens, Leo De Cooman en Pol veroveren de afsluitpoort.

26 februari: Pol wint 7 betonstaken uit het gebied.

27 februari: Twee arduinen palen (+ 500 kg/stuk) worden door Marc De Cooman met tractor naar de plaats van bestemming gesleept. Een kraan van Ingelmunster plaatst ze (oef!). Zwoegen mee: Leo De Cooman, Eric Dessen, Theo Denorme, Frans Roels en Pol.

Ondertussen wordt gestart door het bestuur met een bedelbrief campagne die succes kent!

1 maart: Veel Buizerd-mensen ruimen op en werken verder aan de Mandeldijk. Over honderden meter wordt prikkeldraad gespannen. Werkten mee: André Willaert, Piet Desmet, Leo, Marc en Pol De Cooman, Eric Dessen, Jozef Vanhoe, Jozef en Vera Jacques, Louis Hindrickx, Jan Roelens, Luc Vanhoorne en Pol.

8 maart: Opruimingsactie van zwerfvuil in het reservaat en op de kanaaldijk. Hoofdzakelijk steunde deze actie op de schouders van Lena Hillaert, Lieve Amery en Mariette Dumoulin. Vooral leerlingen uit de school van 't Hof van 't Henneke zijn aanwezig samen met collega's van hoger genoemde leden. Met ongeveer 35 mensen wordt zeer veel vuil weggehaald. Werkten ook mee: Adhémar Lagrou, Magda Vandoorne, Dirk Vandewalle en Pol. In de voormiddag ruimden Hendrik Debeuf steeds aanwezig bij de Buizerdmensen en Leo De Cooman een oude afsluiting op.

15 maart: Mensen van de Buizerd (altijd onder leiding van Hendrik Debeuf, bovendien een nieuw Wielewaallid!) samen met leden van de Chiro, werkten een loodrechte aarden wal van 20 meter af. Bedoeling is: oeverwaluwen aan te trekken en aan te zetten tot nestelen en broeden. Leo De Cooman en Pol en 2 chirojongens plaatsten nog 150 meter prikkeldraad.

Ik heb gepoogd een relaas te geven van al dat enthousiasme. Ik ben zeker dat ik namen van mensen vergat te melden. Mijn spijt doorvoor!

Ook U allen die er was en gezwoegd hebt en nog geen pluim gekregen hebt dank ik hier van harte. Naast dit labeurwerk wordt nog uiterst waardevol werk gepresteerd: rechter Staessens pluist voor ons de juridische aspecten van het reservaat uit, Louis Hindrickx zorgt voor de centen van het reservaat, Peter Hantson ontwierp de sticker, Pol tekende het plan van het tuinhuisje, Leo tekende op verschillende grootten de kaart van het reservaat en Stefaan Hillaert tekende het ontwerp van het bruggetje over de Siphonbeek.

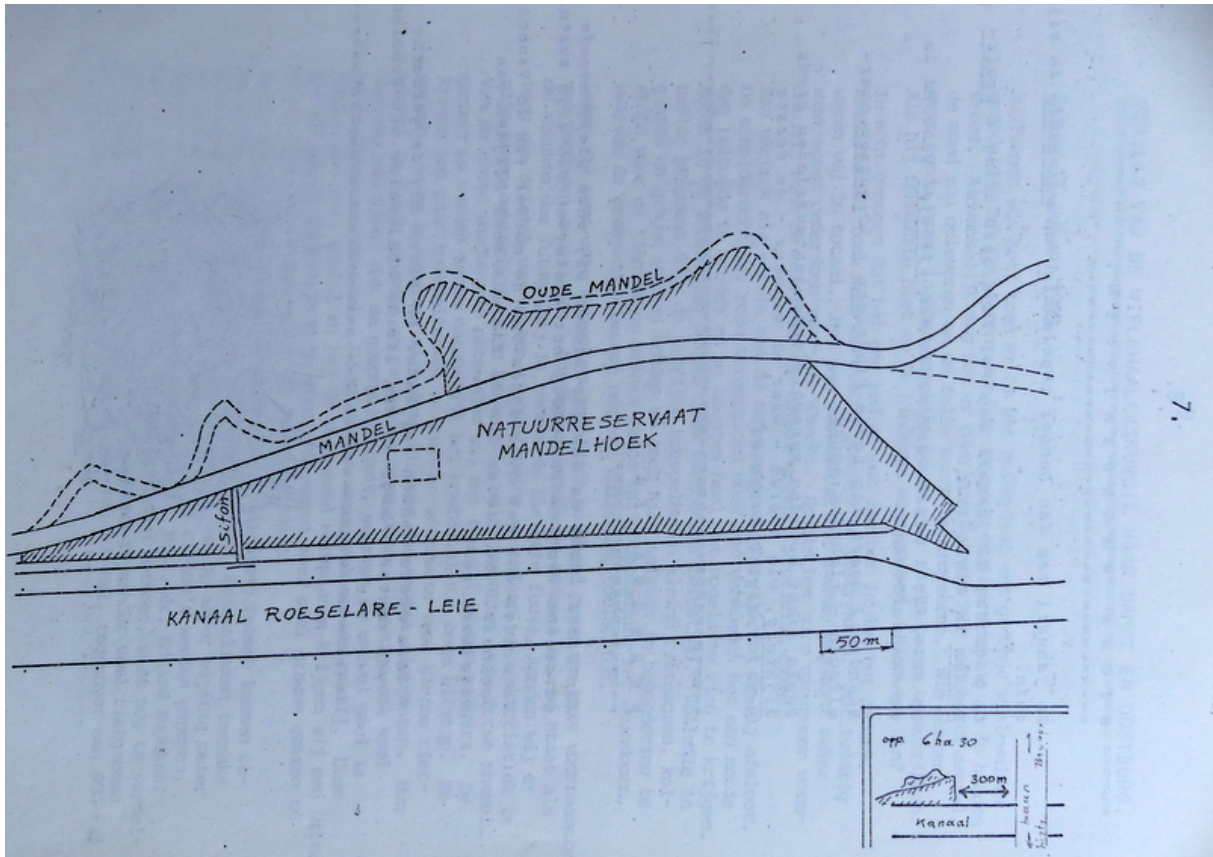
Alleen dank zij allen werd dit reuzewerk verricht. De nationale voorzitter van de Wielewaal, de heer Franckx kwam op zondag 16 maart naar ons reservaat kijken. Hij stond perplex en kon zijn ogen niet geloven: zo'n mooi natuurgebied en zo onnoemlijk veel werk verzet door zo velen! "Geen andere Wielewaalafdeling doet U dat na." We mogen voor 25 000 fr facturen indien! Het werk is niet gedaan. Wij moeten onze natuurwerkgroep van de grond krijgen, (namen opgeven aan Pol) en we zoeken handige doe-het-zelvers voor het ineentimmeren van het tuinhuisje (gebeurt bij Piet Desmet).

Nu meer dan ooit, zijn we overtuigd dat we ons niet te veel zorgen moeten maken: de BJN, het CVN, de Buizerd uit Ingelmunster en vooral de volledige Wielewaalafdeling "de Mandelstreke" werken zij aan zij voor ons reservaat.

De gelukkige voorzitter.

*En langs het tuinpad van mijn vader,
zag ik de hoge bomen staan,
ik was een kind en wist niet beter,
dan dat het nooit voorbij zou gaan .....*

WIM SONNEVELD

7.